

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3953

Vragen van het lid **Gijs van Dijk** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *geen beroeps- en bezwaarprocedure compensatie eigen bijdrage kinderopvang* (ingezonden 8 juli 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van 't Wout** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 2 september 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3712.

Vraag 1

Bent u ermee bekend dat er ouders zijn die te weinig (soms wel honderden euro's) compensatie krijgen voor de door hen doorbetaalde kinderopvang tijdens de coronacrisis?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u aangeven hoeveel ouders dit zijn en wat de bedragen zijn die zij te weinig uitgekeerd hebben gekregen?

Antwoord 2

Zoals in eerdere brieven aan uw Kamer aangegeven, betreft de tegemoetkoming die ouders met kinderopvangtoeslag ontvangen, een benadering van de daadwerkelijke eigen bijdrage.¹ Net als bij andere noodmaatregelen waren ook bij de Tijdelijke Tegemoetkomingsregeling KO een aantal versimpelingen nodig om snel tot vergoeding over te kunnen gaan en te komen tot een sluitend systeem zonder grote uitvoeringslasten voor ouders en kinderopvangorganisaties. Bovendien is door te kiezen voor de peildatum van 6 april 2020 de kans op strategisch gedrag van ouders, alleen om een zo hoog mogelijke tegemoetkoming te ontvangen, geminimaliseerd.

Door de versimpelingen kan de hoogte van de vergoeding afwijken van de daadwerkelijk betaalde eigen bijdrage. In eerdere Kamerbrieven en communicatie is hiervoor begrip gevraagd.

Er is bij de vergoeding gekozen voor een regeling op basis van beschikbare gegevens over het aantal kinderen, het aantal opvanguren en het geschat gezamenlijk inkomen die bij de Belastingdienst/Toeslagen verwerkt waren op

¹ Kamerstuk 31 322, nr. 414 en Kamerstuk 35 420. nr. 22

de peildatum 6 april 2020. Ouders hoeven geen formulieren in te vullen of aparte aanvragen te doen. De Belastingdienst heeft deze informatie over de vergoeding doorgegeven aan de SVB en die heeft het bedrag op 8 juli rechtstreeks aan 570.000 huishoudens uitgekeerd. De kinderopvangtoeslag is gedurende de (gedeeltelijke) sluitingsperiode doorgelopen. De vergoeding kan om verschillende redenen afwijken van de daadwerkelijk betaalde eigen bijdrage. Een lagere vergoeding dan de daadwerkelijk betaalde eigen bijdrage kan ontstaan doordat ouders voor de peildatum bijvoorbeeld wel al meer uren kinderopvang af waren gaan nemen, maar dit nog niet hadden doorgegeven aan de Belastingdienst/Toeslagen. Een hogere vergoeding dan de daadwerkelijk betaalde eigen bijdrage kan bijvoorbeeld ontstaan doordat ouders per uur minder betalen dan de maximum uurprijs terwijl bij de vergoeding automatisch gerekend wordt met de maximum uurprijs, of doordat ouders een inkomensdaling nog niet hadden doorgegeven. Het is niet te zeggen hoeveel ouders te veel of te weinig hebben ontvangen en voor welk bedrag.

Het is belangrijk hierbij het verschil tussen de vergoeding voor de eigen bijdrage en de hoogte van de kinderopvangtoeslag in het oog te houden. De eigen bijdrage waarvoor ouders in het kader van deze tijdelijke tegemoetkomingregeling vergoeding ontvangen betreft het bedrag tot aan de maximum uurprijs dat zij betalen voor de kinderopvang na aftrek van de kinderopvangtoeslag. Voor de vergoeding geldt dat deze in principe eenmalig wordt uitgekeerd op basis van de gegevens van 6 april 2020. De kinderopvangtoeslag ontvangen ouders zoals gewoonlijk maandelijks van de Belastingdienst/Toeslagen. Deze is gewoon door blijven lopen. Voor de hoogte van de kinderopvangtoeslag is het wel belangrijk om wijzigingen door te blijven geven. De kinderopvangtoeslag wordt hier dan op aangepast.

Ook is het goed in ogenschouw te nemen dat bij de vergoeding is uitgegaan van een relatief lange compensatieperiode. Ouders ontvangen een vergoeding voor de periode van 16 maart t/m 7 juni, terwijl de kinderopvang en gastouderopvang vanaf 11 mei al weer geheel open waren en de buitenschoolse opvang vanaf die datum weer gedeeltelijk gebruikt kon worden. Vanuit de sector zijn ouders grotendeels gecompenseerd voor het eventuele deel boven de maximum uurprijs. Tot slot is het goed nog te vermelden dat gebruik van noodopvang in de periode van (gedeeltelijke) sluiting vanwege de uitoefening van een cruciaal beroep voor ouders gratis was.

Voor kinderen waar voor de peildatum van 6 april 2020 nog geen kinderopvangtoeslag was aangevraagd, is er een herzieningsregeling. Ouders die kinderopvangkosten hebben gemaakt voor een nieuw kind met kinderopvang en dat hebben doorgegeven in de periode van 6 april tot 4 september ontvangen omstreeks 8 oktober de vergoeding.

Ouders die een eigen bijdrage betalen via de gemeente, in het kader van voorschoolse educatie, peuteraanbod vanuit de gemeente of vanwege een sociaal-medische indicatie, ontvangen de vergoeding via de gemeente. Tot slot is er nog een groep ouders die geheel zonder vergoeding gebruik maakt van kinderopvang, ook ten tijde van de sluiting van de kinderopvang, zie hiervoor ook vraag 9.

Vraag 3

Klopt het dat in de compensatieregeling kinderopvangtoeslag geen hardheidsclausule (meer) staat, met andere woorden dat ouders geen bezwaar- of beroepsprocedure kunnen starten bij onvolledige compensatie?

Antwoord 3

Ouders kunnen binnen de gebruikelijke termijnen altijd in bezwaar gaan als zij het niet eens zijn met de vergoeding.

Vraag 4

Waarom wordt op de website van de Sociale Verzekeringsbank gesteld dat een bezwaar bij een te lage compensatie bij de Belastingdienst/Toeslagen wordt afgewezen?²

² «Wat als u het niet eens bent met de vergoeding», svb.nl, geraadpleegd op 7 juli 2020. (<https://www.svb.nl/nl/vergoeding-kinderopvang/wat-als-u-het-niet-eens-bent-met-de-vergoeding>)

Antwoord 4

Op de website van de SVB wordt toegelicht op basis van welke criteria ouders in aanmerking komen voor een herziening van de vergoeding. In de ministeriële regeling is opgenomen dat ouders in aanmerking komen voor herberekening van de vergoeding indien ouders voor de peildatum van 6 april 2020 voor een (van de) kind(eren) nog geen kinderopvangtoeslag hadden aangevraagd.³ Andere afwijkingen, zoals een te laag doorgegeven aantal uren of inkomenswijzigingen zijn geen grond voor herberekening van de vergoeding. De wijzigingen zijn overigens vanzelfsprekend wel van belang om door te blijven geven aan de Belastingdienst/Toeslagen, omdat dit leidt tot een aangepaste hoogte van de kinderopvangtoeslag.

Er is een verschil tussen het recht op bezwaar maken, en de vraag of er aanleiding is om een bezwaar gegrond te verklaren. Ouders hebben het recht bezwaar te maken tegen de toegekende vergoeding. Vanuit de bedoeling transparant te zijn over het bezwaarproces, stonden voorbeelden van situaties die er op zichzelf niet toe kunnen leiden voor het gegrond verklaren van het bezwaar door de Belastingdienst/Toeslagen. Dit werd onbedoeld geïnterpreteerd als het ontbreken van de mogelijkheid om in bezwaar te gaan. Daarom is de betreffende zin van de website verwijderd.

Vraag 5

Waarom is er geen mogelijkheid voor ouders om een bezwaar- of beroepsprocedure te voeren wanneer zij te weinig compensatie voor de eigen bijdrage van de kinderopvang ontvangen?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 3 en 4.

Vraag 6

Vindt u het onrechtvaardig dat ouders, vanwege de overheidsoproep om de kinderopvang door te betalen, nu te maken krijgen met een te lage compensatie?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2 t/m 4.

Vraag 7

Welke maatregelen kunnen ouders nemen, nu er geen beroep- en bezwaarprocedure is, als zij een te laag compensatiebedrag ontvangen en toch het volledige compensatiebedrag willen ontvangen voor de eigen bijdrage kinderopvang?

Antwoord 7

Zie het antwoord op vraag 2 t/m 4.

Vraag 8

Bent u bereid om toch een hardheidsclausule toe te voegen in de compensatieregeling?

Antwoord 8

De huidige, moeilijke periode vraagt van ons allemaal iets. De tijdelijke tegemoetkomingsregeling KO is erop gericht geweest ouders te vergoeden voor het feit dat zij de kinderopvang zijn blijven doorbetalen in deze periode ondanks dat zij hier niet of slechts gedeeltelijk gebruik van konden maken. Op deze manier behielden ouders hun plek op de kinderopvang voor wanneer deze weer regulier open kon gaan, kon de kinderopvangtoeslag door blijven lopen en hoefde niet te worden ingegrepen in het toeslagensysteem, en bleef de voor de maatschappij zo belangrijke kinderopvangsector stabiel gefinancierd en werden zij in staat gesteld noodopvang te verzorgen. De vergoeding is zoals toegelicht een benadering van de daadwerkelijk betaalde eigen bijdrage. Zoals eerder aangegeven bestaat voor ouders die voor een (van de) kind(eren) nog geen kinderopvangtoeslag hadden aangevraagd, een

³ Regeling nadere regels Tijdelijke tegemoetkomingsregeling KO.

mogelijkheid tot herziening. Als deze ouders tijdig kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd, dan ontvangen zij omstreeks 8 oktober een vergoeding.

Vraag 9

Klopt het bovendien dat er nog steeds een groep ouders is die niet volledig worden gecompenseerd, ondanks dat zij wel kosten hebben bij het doorbetalen van de kinderopvang?

Antwoord 9

Voor de groep ouders die niet onder de kinderopvangtoeslag of een gemeentelijke regeling valt, was inderdaad tot nu toe nog geen voorziening getroffen. Ik kan u inmiddels melden dat er ook voor deze groep ouders een vergoeding van de eigen bijdrage komt. Ook deze ouders hebben kosten gemaakt zonder gebruik te kunnen maken van de opvang. Op dit moment wordt de precieze vormgeving, waaronder de nadere voorwaarden en de wijze van uitvoering, verder uitgewerkt.

Vraag 10

Hoe kan het zo zijn dat, ondanks de toezegging, iedereen die de kinderopvang bleef doorbetalen een compensatie zou krijgen, dit in bepaalde gevallen niet het geval is?

Antwoord 10

Zie antwoord 9.

Vraag 11

Kunt u aangeven hoe groot die groep is? Klopt het dat het hier vaak om alleenverdieners gaat, waarbij de werkende ouder vaak een zeer veeleisend beroep heeft en/of veel afwezig is?

Antwoord 11

Zoals eerder aangegeven staan deze ouders nergens geregistreerd waardoor niet bekend is hoe groot deze groep precies is. Wel zijn er enige indicaties. Eerder schatte de sector dat het tussen de 5.000 en 10.000 kinderen betreft. Verder heeft BOinK een meldpunt geopend voor deze groep ouders. Hierop zijn meldingen voor ruim 3.700 kinderen binnengekomen.

BOinK geeft aan dat de grootste groep die zich bij BOinK heeft gemeld eenverdieners betreft (circa 55%). Verder is de samenstelling van de groep divers. Het gaat bijvoorbeeld ook om ouders die geen baan hebben, om expats, of mensen die geen kinderopvangtoeslag willen (maar hier wel recht op hebben). Of het bij de eenverdieners gaat om mensen die een relatief zeer veeleisend beroep hebben en/of veel afwezig zijn kan ik niet inschatten.

Vraag 12 en 13

Welke maatregelen gaat u nemen zodat ook deze groep ouders gecompenseerd gaan worden voor het doorbetalen van de kinderopvang? Vindt u het ook van groot belang dat gedane toezeggingen met betrekking tot compensatie eigen bijdrage kinderopvang daadwerkelijk voor alle ouders uitgevoerd moet worden?

Antwoord 12 en 13

Zie antwoord 9.